

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Finance en Control

Onderwerp:

Follow-up onderzoek naar het in 2021 uitgevoerde 213a onderzoek naar de uitvoering van kinderopvang en -regelingen.

Notagegevens

Bestuursorgaan : B-en-W 20-02-2024

Notanummer : 2024-91

Datum : 20-02-2024

Programma : 09 - Jeugd en onderwijs

Portefeuillehouder : Wethouder Duursma,

Bijlage(n) : 5-minutenversie Follow-up onderzoek Uitvoering kinderopvang en -regelingen 310124.pdf, Rapport Follow-up onderzoek Uitvoering kinderopvang en -regelingen 310124.pdf

Parafering

14-02-2024: Gemeentesecretaris/algemeen directeur13-02-2024:

Wethouder15-02-2024: Gemeentesecretaris/algemeen directeur16-02-2024:

Programmamanager15-02-2024: Wethouder

Agendering

* 15-02-2024: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris

* 14-02-2024: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

20-02-2024

B & W d.d.: 20-02-2024

Besluit

1. Het onderzoeksrapport Follow-up onderzoek Uitvoering kinderopvang en -regelingen en de 5-minutenversie Follow-up onderzoek Uitvoering kinderopvang en -regelingen vast te stellen
2. De aanbeveling uit het voornoemde rapport dat 'de uitkomst van de collegiale toets bij subsidiebeschikkingen onder de € 50.000 wordt vastgelegd in een extern (zaak)systeem' over te nemen
3. De raadsmededeling vast te stellen
4. Het onderzoeksrapport, de 5-minutenversie en de raadsmededeling aan te bieden aan de raad

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

Op grond van artikel 213a van de gemeentewet zijn gemeenten verplicht doelmatig- en doeltreffendheidsonderzoeken uit te voeren. In december 2021 is het rapport met de titel Onderzoek naar de uitvoering van kinderopvang en -regelingen uitgebracht. Het rapport bevat meerdere aanbevelingen die door het college op 15 februari 2022 zijn overgenomen. Het doel van dit follow-up onderzoek is om inzichtelijk te maken op welke wijze opvolging is gegeven aan de aanbevelingen uit het rapport uit december 2021.

Conclusie

De aanbevelingen 1 tot en met 6 uit het rapport Onderzoek naar de uitvoering van kinderopvang en -regelingen (2021) zijn inmiddels opgevolgd. Aanbeveling 4 gaat over het uitvoeren van een zichtbare collegiale toets bij subsidiebeschikkingen onder de € 50.000. Hoewel de toets wordt uitgevoerd en de aanbeveling hiermee is opgevolgd is bij de uitvoering ervan een kanttekening te plaatsen. E-mails met de uitkomst van de toets blijven in de mailboxen van de betrokken medewerkers. Deze worden niet bewaard in een extern (zaak)systeem zoals e Suite. In geval van personeelsverloop, afwezigheid of uitval van de betreffende medewerkers kan er achteraf geen controle plaatsvinden om te verifiëren of de procedure goed gevolgd is.

Aanbeveling 7 gaat over het maken van een keuze voor het handhaven, aanpassen of vervallen van de verplichting van wederkerigheid in de verordening en is op moment van schrijven (januari 2024) nog in uitvoering. Om een weloverwogen keuze te kunnen maken wordt eerst een onderzoek uitgevoerd naar de effecten van wederkerigheid in de praktijk. De uitkomsten van het onderzoek zullen vervolgens ook met de raad besproken worden. De verwachting is dat er in 2024 een keuze gemaakt wordt. Ook de zevende en laatste aanbeveling zou daarmee worden opgevolgd.

Aanbeveling

1. Zorg dat de uitkomst van de collegiale toets bij subsidiebeschikkingen onder de € 50.000 wordt vastgelegd in een extern (zaak)systeem.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Het verbeteren van de doelmatig- en doeltreffendheid van de kinderopvang en -regelingen door het implementeren / opvolgen van de aanbeveling.

Kader

- * Artikel 213a Gemeentewet
- * Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid gemeente Deventer
- * Verordening gemeentelijke kindregelingen Deventer

Betrokken partijen en participatie

Het onderzoek is een weerslag van de interviews die gehouden zijn met betrokken ambtenaren. Hoer en wederhoor heeft plaatsgevonden en op basis hiervan is de definitieve versie opgesteld. Het rapport is besproken met de bestuurlijk en ambtelijk opdrachtgevers.

Toelichting op participatiebeleid

Argumenten voor en tegen

Voor:

Het Follow-up onderzoek is uitgevoerd in opdracht van het college. De uitkomst kan gebruikt worden ter verbetering van organisatie en dienstverlening van de gemeente.

Tegen:

Geen.

Financiële consequenties en dekking

Geen.

Openbaarmaking en communicatie

Aanpak en uitvoering

Na vaststelling door het college zullen het onderzoeksrapport en de 5 minutenversie ter kennisgeving worden aangeboden aan de auditcommissie en de raad.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Follow-up onderzoek naar het in 2021 uitgevoerde 213a onderzoek naar de uitvoering van kinderopvang en -regelingen.		
Nummer	2024-91	Portefeuillehouder	Wethouder Duursma,
Team	DEV-FC	Datum	20-02-2024

Inleiding

De raad informeren over de uitkomst van het Follow-up onderzoek Uitvoering kinderopvang en -regelingen. Het betreft de follow-up van het eerder uitgebrachte 213a onderzoek naar de uitvoering van kinderopvang en -regelingen. Naast het hoofdrapport is tevens een verkorte of '5-minuten' versie bijgevoegd.

Kader

- * Artikel 213A Gemeentewet
- * Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid gemeente Deventer
- * Verordening gemeentelijke kindregelingen Deventer

Kern van de boodschap

Zes van de zeven aanbevelingen uit het onderzoek naar de uitvoering van kinderopvang en -regelingen uit 2021 zijn inmiddels opgevolgd. De zevende aanbeveling is nog in uitvoering. Het college neemt de nieuwe aanbeveling die uit het follow-up onderzoek komt over.

Nadere toelichting

Op grond van artikel 213a van de gemeentewet zijn gemeenten verplicht doelmatig- en doeltreffendheidsonderzoeken uit te voeren. In december 2021 is het rapport met de titel Onderzoek naar de uitvoering van kinderopvang en -regelingen uitgebracht. Het rapport bevat meerdere aanbevelingen die door het college op 15 februari 2022 zijn overgenomen. Het doel van dit follow-up onderzoek is om inzichtelijk te maken op welke wijze opvolging is gegeven aan de aanbevelingen uit het rapport uit december 2021.

Conclusie

De aanbevelingen 1 tot en met 6 uit het rapport Onderzoek naar de uitvoering van kinderopvang en -regelingen (2021) zijn inmiddels opgevolgd. Aanbeveling 4 gaat over het uitvoeren van een zichtbare collegiale toets bij subsidiebeschikkingen onder de € 50.000. Hoewel de toets wordt uitgevoerd en de aanbeveling hiermee is opgevolgd is bij de uitvoering ervan een kanttekening te plaatsen. E-mails met de uitkomst van de toets blijven in de mailboxen van de betrokken medewerkers. Deze worden niet bewaard in een extern (zaak)systeem zoals e Suite. In geval van personeelsverloop, afwezigheid of uitval van de betreffende medewerkers kan er achteraf geen controle plaatsvinden om te verifiëren of de procedure goed gevolgd is.

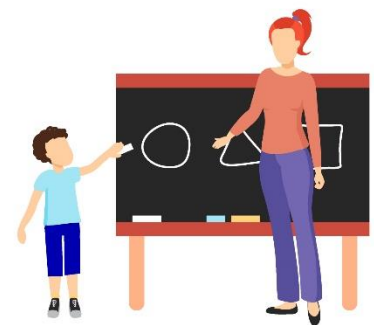
Aanbeveling 7 gaat over het maken van een keuze voor het handhaven, aanpassen of vervallen van de verplichting van wederkerigheid in de verordening en is op moment van schrijven (januari 2024) nog in uitvoering. Om een weloverwogen keuze te kunnen maken wordt eerst een onderzoek uitgevoerd naar de effecten van wederkerigheid in de praktijk. De uitkomsten van het onderzoek zullen vervolgens ook met de raad besproken worden. De verwachting is dat er in 2024 een keuze gemaakt wordt. Ook de zevende en laatste aanbeveling zou daarmee worden opgevolgd.

Aanbeveling

1. Zorg dat de uitkomst van de collegiale toets bij subsidiebeschikkingen onder de € 50.000 wordt vastgelegd in een extern (zaak)systeem.

Follow-up onderzoek kinderopvang en -regelingen

Januari 2024

Datum: Januari 2024
Auteurs: Rikjan Omvlee, senior adviseur-onderzoeker
Maarten Franken, senior adviseur-onderzoeker
Eindredactie: Michiel Hobbij, concerncontroller
Versie: 1.1

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1 Inleiding en leeswijzer	4
1.1 Aanleiding en doelstelling.....	4
1.2 Kader onderzoek.....	4
1.3 Leeswijzer	4
2 Bevindingen	5
2.1 Aanbevelingen <i>Onderzoek naar de uitvoering van kinderopvang en -regelingen...</i>	5
2.2 Opvolging aanbevelingen.....	6
3 Conclusies en aanbevelingen	11
3.1 Conclusies	11
3.2 Aanbevelingen	11
Bijlage 1 – Geraadpleegde bronnen	12
Bijlage 2 – Geraadpleegde personen	13

1 Inleiding en leeswijzer

1.1 Aanleiding en doelstelling

Aanleiding

In 2021 is het 213a-onderzoek naar kinderopvang en -regelingen uitgevoerd. Het doel van dit onderzoek was het verkrijgen van inzicht in de uitvoering van:

- 1) de *Herziene verordening gemeentelijke kindregelingen Deventer 2019/2020*,
- 2) de *Beleidsregels toezicht en handhaving Wet Kinderopvang 2020*, en
- 3) het *Beleidsplan VVE¹ 2017-2021*.

In december 2021 is het rapport met de titel *Onderzoek naar de uitvoering van kinderopvang en -regelingen* uitgebracht. Het rapport bevat meerdere aanbevelingen die door het college op 15 februari 2022 zijn overgenomen.

Op 31 januari 2023 heeft het college het *Auditplan 2023* vastgesteld. Hiermee is ingestemd met het uitvoeren van een follow-up onderzoek naar kinderopvang en -regelingen.

Doelstelling

Het doel van dit follow-up onderzoek is om inzichtelijk te maken op welke wijze opvolging is gegeven aan de aanbevelingen uit het rapport uit december 2021.

1.2 Kader onderzoek

Opdrachtgever/opdrachtnemer

Bij dit onderzoek is de ambtelijk opdrachtgever directeur Antonique Hamaker. De opdrachtnemer is de concerncontroller. De onderzoeksopdracht is conform het *Audit charter* door twee senior adviseur onderzoekers uitgevoerd.

Afbakening & aanpak

Het follow-up onderzoek richt zich op de aanbevelingen zoals opgenomen in het rapport uit december 2021 over de kinderopvang en -regelingen. Voor dit onderzoek is een documentenstudie uitgevoerd en zijn interviews gehouden met relevante betrokkenen. Zie Bijlage 1 en 2 voor een overzicht van respectievelijk geraadpleegde bronnen en geraadpleegde personen.

Het follow-up onderzoek is uitgevoerd in het vierde kwartaal van 2023 en het eerste kwartaal 2024.

Resultaat

Het resultaat van de follow-up is een bondige onderzoeksrapportage. Deze rapportage heeft geleid tot één nieuwe aanbeveling over het vastleggen van de collegiale toetsing.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn de bevindingen weergegeven. Vervolgens zijn in hoofdstuk 3 de conclusie en aanbevelingen opgenomen.

¹ Voor- en Vroegschoolse Educatie

2 Bevindingen

In paragraaf 2.1 zijn de aanbevelingen van het onderzoek uit 2021 opgenomen. Paragraaf 2.2 beschrijft de wijze waarop opvolging is gegeven aan de aanbevelingen.

2.1 Aanbevelingen Onderzoek naar de uitvoering van kinderopvang en -regelingen (2021)

1. Pas de 'Herziene verordening gemeentelijke kindregelingen Deventer 2019/2020' dusdanig aan dat de tarieven in een bijlage opgenomen worden zodat de verordening niet telkens opnieuw door de raad moet worden vastgesteld bij wijziging van de tarieven. Hierdoor kan het college de tarieven vaststellen binnen de door de raad gestelde kaders.*
2. Geef uitvoering aan een nieuwe financieringssystematiek met betrekking tot verantwoording subsidies waarbij de kinderopvanglocaties maandelijks de declaratie en de cliëntgegevens beveiligd aanleveren zodat de verantwoording minder tijdrovend is en de piekvorming met betrekking tot de werkzaamheden niet meer aan de orde is waardoor de zorgvuldigheid bij en toetsing van de verantwoording gewaarborgd blijft. *
3. Overweeg om ook bij aanbieder Raster de verantwoording van het daadwerkelijk afgenomen aanbod per kind te toetsen in plaats van het nemen van een steekproef. Indien uitvoering wordt gegeven aan een nieuwe financieringssystematiek wordt de verantwoording van het daadwerkelijk afgenomen aanbod ook bij Raster zichtbaar.
4. Zorg dat er bij subsidiebeschikkingen < € 50.000 een zichtbare collegiale toets plaatsvindt voordat beschikkingen worden verzonden en pas hierbij de interne beheersmaatregel op aan in het proces.
5. Overweeg om voor alle kinderopvanglocaties met hetzelfde kindvolgsysteem te gaan werken ten behoeve van het doelmatig binnenhalen van de benodigde informatie. Uiteraard kan dit niet dwingend worden voorgeschreven aan de kinderopvanglocaties.
6. Overweeg om jaarlijks één of meerdere formele gesprekken te organiseren tussen de gemeente Deventer en GGD IJsselland om de gemaakte (aanvullende) afspraken, specifiek voor Deventer, te evalueren en zo nodig te actualiseren.
7. Maak een keus over handhaven, aanpassen of vervallen van de verplichting van wederkerigheid zoals weergegeven.

** Dit wordt gerealiseerd middels de 'Verordening Kindregelingen 2022'*

2.2 Opvolging aanbevelingen

Aanpassing verordening (aanbeveling 1 & 2)

Een kindregeling maakt het voor een kindercentrum of gastouderbureau mogelijk om een bepaald aantal uren kinderopvang vergoed te krijgen in de vorm van een subsidie.² Regels hierover zijn opgenomen in de Verordening gemeentelijke kindregelingen (hierna: verordening). Eind 2021 heeft de raad de *Verordening gemeentelijke kindregelingen Deventer 2022* vastgesteld en zijn enkele onderdelen gewijzigd. Zo worden in artikel 7 van de verordening geen tarieven meer genoemd. Het college beoordeelt elk jaar in hoeverre de tarieven nog kostprijsdekkend zijn en past deze indien nodig aan. Het college stelt de tarieven vast in een apart besluit (*Besluit tarieven kindregelingen*). Voor aanpassing van de tarieven is geen raadsbesluit meer nodig.³ **Aanbeveling 1 is hiermee opgevolgd.**

Artikel 14 is gewijzigd in drie nieuwe artikelen (art. 14, 15 & 16). Hiermee is ook de financiersystematiek veranderd. Opvanglocaties dienen vanaf januari 2022 maandelijks een declaratie in. Subsidies kunnen hier gedurende het jaar eventueel op aangepast worden. Na afloop van het jaar vindt een verrekening plaats.⁴ **Aanbeveling 2 is hiermee opgevolgd.**

In de verordening is het ook mogelijk gemaakt om subsidies te verstrekken voor invulling van de functie Pedagogisch Beleidsmedewerker Voorschoolse Educatie (PB-VE). Sinds 1 januari 2022 zijn alle VVE--locaties verplicht om een pedagogische beleidsmedewerker in te zetten voor een kwaliteitsimpuls in de voorschoolse educatie.⁵

Eind 2022 is de *Verordening gemeentelijke kindregelingen Deventer 2023* door de raad vastgesteld. De kindregeling Sociaal Medische Indicatie en kindregeling Re-integratie zijn op enkele plekken aangepast.⁶ Sinds de afronding van het 213a-onderzoek naar kinderopvang en -regelingen is er naast een aangepaste verordening ook een nieuw beleidsplan gekomen, zie Kader 1. Opvallend is dat het beleidsplan niet is opgenomen in de begroting bij 'gerelateerde documenten' en dat het niet is te downloaden op de website van de gemeente. Het beleidsplan kan wel gedownload worden van de [website](#) van Sine Limite⁷.

Kader 1 - Beleidsplan Jonge Kind & VVE 2022-2025

De raad heeft in januari 2023 het *Beleidsplan Jonge Kind & VVE 2022-2025* vastgesteld. Het beleidsplan is ontwikkeld door de Stuurgroep Jonge Kind & VVE⁸ en continueert de opzet van het beleid uit de periode 2017-2021. Het Beleidsplan bevat naast een terugblik op de vorige periode ook een missie, visie en doelen.

Missie: Optimale ontwikkelingskansen en toekomstperspectief voor alle jonge kinderen in Deventer

Doel: In Deventer worden aan alle kinderen optimale ontplooiingskansen geboden zodat:

- 2-jarigen starten op een kindercentrum.
- Peuters succesvol starten in groep 1.
- Kleuters succesvol starten in groep 3.
- Leerlingen in de bovenbouw zich voorbereiden op een succesvolle start in het voortgezet Onderwijs.

Succesvol starten betekent dat een kind goede aansluiting vindt bij zijn klasgenoten en kan meekomen met de aangeboden leerstof.

² In Deventer kan subsidie aangevraagd worden voor: 1) Peuterspelen, 2) Voor en Vroegschoolse Educatie (VVE), 3. Sociaal Medische Indicatie (SMI), en 4) Reguliere opvang bij re-integratie.

³ Gemeente Deventer (2021). Verordening gemeentelijke kindregelingen Deventer 2022 & Gemeente Deventer (2023). Besluit tarieven kindregelingen 2024

⁴ Gemeente Deventer (2021). Verordening gemeentelijke kindregelingen Deventer 2022, art. 15 & 16

⁵ Gemeente Deventer (2021). Verordening gemeentelijke kindregelingen Deventer 2022 & GOAB (2024). [Inzet pedagogische beleidsmedewerker](#)

⁶ Gemeente Deventer (2022). Verordening gemeentelijke kindregelingen Deventer 2023 & Gemeente Deventer (2021). B&W nota: Aanpassingen in de verordening Kindregelingen per 2023

⁷ Sine Limite is het samenwerkingsverband van alle scholen en schoolbesturen in Deventer.

⁸ Naast de gemeente Deventer maken onder andere de GGD IJsselland, Raster welzijn en diverse opvanglocaties deel uit van de stuurgroep. Bron: Sine Limite (2023). [Stuurgroep Jonge Kind en VVE](#)

Toets daadwerkelijk afgenomen aanbod (aanbeveling 3)

De gemeente Deventer heeft de keuze gemaakt om van alle aanbieders het daadwerkelijke afgenomen aanbod te toetsen. In de verordening (nieuwe artikel 14) is opgenomen dat cliëntgegevens via een beveiligde verbinding moeten worden aangeleverd. Dit maakt het volledig toetsen van het daadwerkelijke afgenomen aanbod mogelijk.⁹ **Aanbeveling 3 is hiermee opgevolgd.** Tot op heden verloopt de praktijk echter anders. Op moment van schrijven (januari 2024) levert Raster de persoonsgegevens die de gemeente vraagt (nog) niet aan. Het gaat dan onder andere om startdata, leeftijden en afname aantal uren. Een geïnterviewde van de gemeente geeft aan dat er met Raster een discussie is over de aan te leveren gegevens. Centraal daarbij staat de vraag of de gegevens overhandigd mogen worden. Bij de andere aanbieders speelt deze discussie niet en worden de gevraagde gegevens wel aangeleverd. De gemeente heeft een DPIA¹⁰ uitgevoerd en daarmee in beeld gebracht wat er volgens de wet wel en niet mogelijk is. Dit heeft er toe geleid dat de gemeente geen BSN's meer vraagt aan de aanbieders van kinderopvang.¹¹

Collegiale toets (aanbeveling 4)

De beleidsmedewerker kinderopvang toetst de subsidiebeschikkingen onder de € 50.000. De medewerker kinderopvang stelt de subsidiebeschikkingen op en e-mailt deze naar de beleidsmedewerker. De beleidsmedewerker controleert de beschikkingen en geeft ook weer per e-mail akkoord aan de medewerker kinderopvang. De e-mails worden echter niet bewaard, in een extern (zaak)systeem zoals e-Suite.¹² In geval van personeelsverloop, afwezigheid of uitval van de betreffende (beleids)medewerker kan er achteraf geen controle plaatsvinden om te verifiëren of deze procedure daadwerkelijk is gevolgd.

Hoewel aanbeveling 4 is opgevolgd, blijkt in de praktijk dat de toets niet voor iedereen zichtbaar is.

In e-Suite dienen subsidiebeschikkingen onder de € 50.000 ook te worden aangevuld met een document of e-mailbericht van de beleidsmedewerker. In dit bericht geeft de beleidsmedewerker aan dat de beschikking is gecontroleerd. De nu gehanteerde werkwijze voldoet niet volledig aan de eisen die vanuit de interne controle gesteld worden. Binnen de interne controle worden niet gedocumenteerde documenten namelijk als 'niet uitgevoerd' beschouwd.

Kindvolgsysteem (aanbeveling 5)

Een geïnterviewde geeft aan dat aanbieders verschillende kindvolgsystemen gebruiken. Het gebruik van een kindvolgsysteem valt onder de verantwoordelijkheid van de aanbieders en zij kunnen hierin hun eigen keuzes maken. De gemeente kan het gebruik van een bepaald kindvolgsysteem niet afdwingen.¹³ Om een eenduidig beeld per opvanglocatie te krijgen heeft de gemeente een systeem ontwikkeld waarin gegevens uit de verschillende kindvolgsystemen worden opgevraagd. Dit wordt de 'Kwaliteitscyclus Jonge Kind & VVE' (hierna: kwaliteitscyclus) genoemd, zie ook Kader 2. Een geïnterviewde geeft aan dat met de kwaliteitscyclus het bereik, de kwaliteit van de uitvoering en de opbrengsten per opvanglocatie monitort. De gemeente heeft de kwaliteitscyclus in samenwerking met Sine Limite, basisscholen en aanbieders van kinderopvang ontwikkeld. In 2023 is er voor het eerst mee gewerkt. Sine Limite is verantwoordelijke voor de coördinatie.¹⁴ **Aanbeveling 5 is hiermee (indirect) opgevolgd.**

⁹ Gemeente Deventer (2021). Verordening gemeentelijke kindregelingen Deventer 2022, art. 14 & Gemeente Deventer, interview I, 5 december 2023

¹⁰ Een DPIA (data protection impact assessment) is een instrument om vooraf de privacyrisico's van een gegevensverwerking in kaart te brengen, zodat de organisatie maatregelen kan nemen om deze risico's te verkleinen. Bron: Autoriteit Persoonsgegevens (2024). [Data protection impact assessment \(DPIA\)](#)

¹¹ Gemeente Deventer, interview I, 5 december 2023 & Gemeente Deventer, e-mail, 25 januari 2024

¹² Gemeente Deventer, interview I, 5 december 2023

¹³ Gemeente Deventer, interview I, 5 december 2023

¹⁴ Gemeente Deventer, interview I, 5 december 2023

Kader 2 - Kwaliteitscyclus Jonge Kind & VVE

Kinderopvanglocaties moeten in het voorjaar gegevens aanleveren, hiervoor zijn standaardformulieren ontwikkeld. De gegevens van de locaties worden vervolgens geanalyseerd en in het najaar bespreekt de Stuurgroep Jonge Kind & VVE de uitkomsten. Dit kan leiden tot nieuwe acties en bepaalt ook waar nieuwe subsidies naar toe gaan. Als uit de kwaliteitscyclus blijkt dat een locatie het minder goed doet vindt er een gesprek plaats.

Met de Kwaliteitscyclus Jonge Kind & VVE vindt op elke kinderopvanglocatie jaarlijks een interne kwaliteitsreflectie plaats. Tussen kinderopvanglocaties en scholen waar sprake is van uit- en instroom van kinderen met een VVE-toekenning vindt jaarlijks een gesprek plaats.

Gesprekken met GGD IJsselland (aanbeveling 6)

GGD IJsselland en de gemeenten in het werkingsgebied maken jaarlijks gezamenlijke afspraken over het toezicht op de kinderopvang. Daarnaast is het mogelijk om per gemeente aanvullende afspraken te maken. Naast de gesprekken tussen de GGD IJsselland en de gemeenten zijn er ook afzonderlijke gesprekken tussen alleen de gemeente Deventer en de inspecteurs van de GGD IJsselland (2x per jaar).¹⁵

Aanbeveling 6 is hiermee opgevolgd.

Als het gaat om de wijze van toezicht houden zijn er meerdere ontwikkelingen. Zo heeft de GGD IJsselland in 2021 meegedaan aan een pilot om kinderopvanglocaties flexibel te inspecteren. Daardoor hoeven zij minder verplichte inspectiepunten te doorlopen en is er meer ruimte om naar andere punten te kijken. Dit helpt tegen de voorspelbaarheid van het toezicht en biedt meer ruimte tot (risicogericht) maatwerk. De pilot is de GGD goed bevallen en de pilot is ook goed ontvangen door de kinderopvanglocaties.¹⁶ Door flexibilisering van het toezicht kan het toezicht volgens een geïnterviewde gerichter worden ingezet, verbetert de effectiviteit van het toezicht en daarmee kan het een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de kinderopvang.¹⁷ Wel blijven er drie punten verplicht om standaard te toetsen, namelijk:

- de aanwezigheid van een verklaring omtrent het gedrag (VOG) en de correcte inschrijving in het Personenregister kinderopvang,
- of er (indien hier sprake van is) moet worden voldaan aan de eisen met betrekking tot voorschoolse educatie (VE), en
- het toezicht op – en in gesprek gaan over – de pedagogische kwaliteit.¹⁸

Voorheen werd jaarlijks een vaste set items geïnspecteerd. Aanbieders wisten daardoor waarnaar gekeken werd. Veel aanbieders scoorden hier goed op en hoefden hierdoor ook geen punten te herstellen. Als gevolg van de flexibele aanpak komen er meer herstelpunten naar voren. In veel gevallen moet de inspecteur een tweede keer langsgaan om te kijken of alles goed is opgelost. Deze extra inspecties leiden tot extra uitgaven. Op dit moment is nog niet duidelijk wat de financiële gevolgen hiervan zijn, omdat 2023 het eerste jaar is dat op deze manier gewerkt wordt.¹⁹ Vanaf 1 januari 2022 kunnen gemeenten en GGD'en ervoor kiezen om flexibel toezicht te houden. Dit is echter (nog) geen standaardwerkwijze.²⁰

Met ingang van 1 januari 2023 is de toezichtnorm voor de gastouderopvang geactualiseerd in de Wet kinderopvang. Hiermee is de wettelijke taak van gemeenten om toezicht te houden op de kwaliteit van de gastouderopvang beter verankerd in de wet. Jaarlijks moet de GGD per gemeente ten minste 50% van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang inspecteren. Daarbij moet elke geregistreerde voorziening voor gastouderopvang ten minste eens per drie jaar bezocht worden.

Voor kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang geldt een wettelijke inspectienorm van 100%. Met deze intensivering voor de gastouderopvang wil het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid dit

¹⁵ Gemeente Deventer, interview II, 5 december 2023

¹⁶ Gemeente Deventer, interview II, 5 december 2023

¹⁷ Gemeente Deventer, interview II, 5 december 2023

¹⁸ Rijksoverheid (2021). [Flexibel toezicht per 1 januari 2022 mogelijk](#)

¹⁹ Gemeente Deventer, interview II, 5 december 2023

²⁰ Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (2023). Kamerbrief: Onderzoeken Inspectie van het onderwijs

meer gelijktrekken. Daarnaast neemt zo het zicht op naleving van de kwaliteitseisen van de gastouderopvang toe. De intensivering van het toezicht is één van de stappen in een breder traject om de kwaliteit van de gastouderopvang te verbeteren.²¹

De gemeente Deventer vindt het wenselijk dat ook gastouderopvang 100% gecontroleerd worden. De reden hiervoor is dat het gaat om situaties bij mensen thuis, het gaat om een kwetsbare groep. Met de kwaliteit en de veiligheid zit het volgens een geïnterviewde meestal wel goed, maar toch komen er altijd wel enkele herstelpunten.²²

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid controleert hoe de gemeenten toezicht houden op de aanbieders. De gemeente Deventer doet het volgens een geïnterviewde goed en krijgt de hoogste score. De manier waarop het ministerie controleert is aan het veranderen. Dit is minder achteraf kijken en gaat meer in dialoog. Ook de gemeente Deventer en de GGD zijn voorstander van meer 'dialoog gestuurd toezicht houden' in plaats van de 'afvinklijsten' waarmee in het verleden meegewerkt werd.²³

Kader 3 – Inspecties vanuit de Wabo / Omgevingswet

Indien kinderopvanglocaties een omgevingsvergunning activiteit bouw aanvragen voor de bouw of verbouw van een pand vindt toezicht op de bouwwerkzaamheden plaats door de gemeente. In het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) staan regels over veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en bruikbaarheid van bouwwerken. Op bestaande bouwwerken vindt geen structureel toezicht plaats. De gemeente Deventer heeft dit in het verleden projectmatig gedaan, maar is hier later mee gestopt omdat er volgens een geïnterviewde weinig uit naar voren kwam. Toezicht op bestaande bouwwerken vindt incidenteel plaats, bijvoorbeeld als er een klacht of melding binnenkomt.²⁴

Wederkerigheid (aanbeveling 7)

Wederkerigheid is de mate waarin mensen iets voor elkaar doen, waarbij beide kanten zowel hulp geven als ontvangen.²⁵ De verordening uit 2019 is op dit punt niet aangepast in 2022. De verordening geeft in artikel 3 het volgende weer:

Kader 4 – Wederkerigheid (artikel 3 Verordening gemeentelijke kindregelingen Deventer 2022)²⁶

1. De ouder dient in ruil voor het gebruik maken van een kindplek wederkerigheid te verrichten voor minimaal 4 uur per week gemiddeld per jaar gedurende de periode van plaatsing van het kind.
 2. De wederkerigheid kan plaatsvinden in de vorm van werk, vrijwilligerswerk, mantelzorg, een re-integratie- of inburgeringstraject, of ouderbetrokkenheid gericht op vermindering van de achterstanden van het betrokken kind.
 3. Indien de ouder niet aan de verplichting tot wederkerigheid kan voldoen in verband met bijzondere omstandigheden, dan treedt hij in overleg met de betrokken professional om afspraken te maken of en zo ja op welke termijn en in welke opbouw wel aan deze verplichting wordt voldaan.
- De toelichtingen op Artikel 3 zijn ook ongewijzigd.

Het punt van wederkerigheid is volgens geïnterviewden bewust nog niet aangepast. Er ligt een toezegging van de portefeuillehouder om onderzoek uit te voeren naar de effecten van wederkerigheid in de praktijk. De portefeuillehouder heeft aangegeven eerst de uitkomsten van het onderzoek af te willen wachten en wil dan pas besluiten of, en zo ja, hoe, er iets aangepast moet worden in de verordening. De uitkomsten en de bedoeling van wederkerigheid zal met de raad moeten worden besproken.

²¹ Branchevereniging Maatschappelijke kinderopvang (2023). [Wetgeving toezichtsvorm gastouderopvang en gecombineerde oudercommissie](#)

²² Gemeente Deventer, interview II, 5 december 2023

²³ Gemeente Deventer, interview II, 5 december 2023

²⁴ Gemeente Deventer, interview, 9 januari 2024

²⁵ Nederlandse Taalunie (2023). Woordenlijst Nederlandse Taal

²⁶ Gemeente Deventer (2021). Verordening gemeentelijke kindregelingen Deventer 2022

Het onderzoek zal worden uitgevoerd door studenten van de Hogeschool Saxion. Er wordt onder andere gekeken naar het aantal ouders dat deelneemt, wat de aanbieders doen en wat er in de praktijk gebeurt. De stand van zaken op moment van schrijven (januari 2024) is dat het onderzoek waarschijnlijk voor de zomer 2024 wordt opgeleverd. Daarna vindt de bespreking met de portefeuillehouder plaats.²⁷

Aanbeveling 7 is in onderzoek en hiermee dus nog niet opgevolgd.

²⁷ Gemeente Deventer, interview I, 5 december 2023; interview 12 december 2023 & e-mail, 25 januari 2024

3 Conclusies en aanbevelingen

De bevindingen hebben geleid tot de volgende conclusie en aanbeveling.

3.1 Conclusies

De aanbevelingen 1 tot en met 6 uit het rapport *Onderzoek naar de uitvoering van kinderopvang en -regelingen* (2021) zijn inmiddels opgevolgd. Aanbeveling 4 gaat over het uitvoeren van een zichtbare collegiale toets bij subsidiebeschikkingen onder de € 50.000. Hoewel de toets wordt uitgevoerd en de aanbeveling hiermee is opgevolgd is bij de uitvoering ervan een kanttekening te plaatsen. E-mails met de uitkomst van de toets blijven in de mailboxen van de betrokken medewerkers. Deze worden niet bewaard in een extern (zaak)systeem zoals e Suite. In geval van personeelsverloop, afwezigheid of uitval van de betreffende medewerkers kan er achteraf geen controle plaatsvinden om te verifiëren of de procedure goed gevolgd is.

Aanbeveling 7 gaat over het maken van een keuze voor het handhaven, aanpassen of vervallen van de verplichting van wederkerigheid in de verordening²⁸ en is op moment van schrijven (januari 2024) nog in uitvoering. Om een weloverwogen keuze te kunnen maken wordt eerst een onderzoek uitgevoerd naar de effecten van wederkerigheid in de praktijk. De uitkomsten van het onderzoek zullen vervolgens ook met de raad besproken worden. De verwachting is dat er in 2024 een keuze gemaakt wordt. Ook de zevende en laatste aanbeveling zou daarmee worden opgevolgd.

3.2 Aanbeveling

1. Zorg dat de uitkomst van de collegiale toets bij subsidiebeschikkingen onder de € 50.000 wordt vastgelegd in een extern (zaak)systeem.

²⁸ Zie art. 3 in de Verordening gemeentelijke kindregelingen Deventer 2023

Bijlage 1 – Geraadpleegde bronnen

- Autoriteit Persoonsgegevens (2024). [Data protection impact assessment \(DPIA\)](#)
- Branchevereniging Maatschappelijke kinderopvang (2023). [Wetgeving toezichtsvorm gastouderopvang en gecombineerde oudercommissie](#)
- Gemeente Deventer (2021). B&W nota: Aanpassingen in de verordening Kindregelingen per 2023
- Gemeente Deventer (2021). Verordening gemeentelijke kindregelingen Deventer 2022
- Gemeente Deventer (2022). Verordening gemeentelijke kindregelingen Deventer 2023
- Gemeente Deventer (2023). Beleidsplan Jonge Kind & VVE 2022-2025
- Gemeente Deventer (2023). Besluit tarieven kindregelingen 2024
- GOAB (2024). [Inzet pedagogische beleidsmedewerker](#)
- Nederlandse Taalunie (2023). Woordenlijst Nederlandse Taal
- Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (2023). Kamerbrief: Onderzoeken Inspectie van het onderwijs
- Rijksoverheid (2021). [Flexibel toezicht per 1 januari 2022 mogelijk](#)
- Sine Limite (2023). [Stuurgroep Jonge Kind en VVE](#)

Bijlage 2 – Geraadpleegde personen

Gemeente Deventer

- Administratief medewerker en medewerker kinderopvang
- Beleidsadviseur jeugd en onderwijs
- Casemanager Kinderopvang en Kamerverhuur
- Groepsmanager Toezicht en Handhaving
- Programmamanager Jeugd en onderwijs

5-MINUTENVERSIE

Follow-up onderzoek kinderopvang en -regelingen

Januari 2024

1. Kindregeling

Een kindregeling maakt het voor een kindercentrum of gastouderbureau mogelijk om een bepaald aantal uren kinderopvang vergoed te krijgen in de vorm van een subsidie. Regels hierover zijn opgenomen in de [Verordening gemeentelijke kindregelingen Deventer](#).

2. Doelstelling

In 2021 is het 213a-onderzoek naar kinderopvang en -regelingen uitgevoerd. Hier zijn zeven aanbevelingen uit naar voren gekomen. Het doel van dit follow-up onderzoek is om inzichtelijk te maken op welke wijze opvolging is gegeven aan de aanbevelingen uit het rapport uit 2021. Voor een overzicht van de aanbevelingen uit 2021, zie het paragraaf 2.1 van follow-up rapport.

3. Conclusie

De aanbevelingen 1 tot en met 6 uit het rapport *Onderzoek naar de uitvoering van kinderopvang en -regelingen* (2021) zijn inmiddels opgevolgd. Aanbeveling 4 gaat over het uitvoeren van een zichtbare collegiale toets bij subsidiebeschikkingen onder de € 50.000. Hoewel de toets wordt uitgevoerd en de aanbeveling hiermee is opgevolgd is bij de uitvoering ervan een kanttekening te plaatsen. E-mails met de uitkomst van de toets blijven in de mailboxen van de betrokken medewerkers. Deze worden niet bewaard in een extern (zaak)systeem zoals e Suite. In geval van personeelsverloop, afwezigheid of uitval van de betreffende medewerkers kan er achteraf geen controle plaatsvinden om te verifiëren of de procedure goed verlopen is.

Aanbeveling 7 gaat over het maken van een keuze voor het handhaven, aanpassen of vervallen van de verplichting van wederkerigheid in de verordening¹ en is op moment van schrijven (januari 2024) nog in uitvoering. Om een weloverwogen keuze te kunnen maken wordt eerst een onderzoek uitgevoerd naar de effecten van wederkerigheid in de praktijk. De uitkomsten van het onderzoek zullen vervolgens ook met de raad besproken worden. De verwachting is dat er in 2024 een keuze gemaakt wordt. Ook de zevende en laatste aanbeveling zou daarmee worden opgevolgd.

4. Aanbeveling

1. Zorg dat de uitkomst van de collegiale toets bij subsidiebeschikkingen onder de € 50.000 wordt vastgelegd in een extern (zaak)systeem.

¹ Zie art. 3 in de Verordening gemeentelijke kindregelingen Deventer 2023